

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Педагогічний практикум

у початковій школі
(1–4 класи):
методичні рекомендації

Луцьк — 2024

**Факультет початкової освіти
та фізичної культури**
кафедра теорії та методики фізичної культури

УДК 373.3.091.33:796

Педагогічний практикум у початковій школі (1-4 класи): методичні рекомендації / укл. Л. Є. Северіна, Н. Г. Денисенко, С. Б. Мудрик, І. С. Кліш, М. С. Мороз, [Електронне видання]. Луцьк: КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2025. 64 с.

Методичні рекомендації підготовлено для здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей з метою надання практичної підтримки в проведенні сучасних уроків фізичної культури у 1 – 4 класах відповідно до вимог Нової української школи. Особливий акцент зроблено на розвиток професійних комунікативних компетентностей, оволодіння методиками впровадження варіативних модулів та використання інноваційних технологій навчання, забезпечення інтеграції теоретичних знань в реальні умови освітнього процесу. Поради щодо роботи з здобувачами освіти вразливих категорій, просвітницької роботи з профілактики травматизму, а також вихованню в них цінностей здорового способу.

Додатки містять корисний методичний матеріал для уроків фізичної культури – приклади оформлення планів-конспектів, аналізу уроків одногрупників та вчителя.

Видання адресоване студентам–практикантам, учителям фізичної культури, методистам, які прагнуть сформувати безпечне та партнерське освітнє середовище й забезпечити ефективний розвиток особистості учня засобами фізичної культури.

Укладачі:

Л. Є. Северіна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист кафедри теорії та методики фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Н. Г. Денисенко, доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету початкової освіти та фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

І. С. Кліш, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

М. С. Мороз, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Рецензенти:

Л. Й. Василевська, вчитель-методист Комунального закладу загальної середньої освіти, «Луцький ліцей №25 Луцької міської ради», переможниця обласного конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу».

О. П. Митчик, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат наук з фізичного виховання та спорту Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Розглянуто на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №4 від 13.11.2024 р.)

Друкується за ухвалою Вченої ради факультету початкової освіти та фізичної культури Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №4 від 25.11.2024 р.)

© КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ	5
ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА	6
НАСКРІЗНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИК	7
ЗМІСТ ПРАКТИКИ	8
ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ПРАКТИКАНТА	10
МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	11
ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ	16
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ	14
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН) ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ	15
ПРОГРАМА ПРАКТИКИ	16
ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ	21
ТАБЛИЦЯ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА ВИКОНАННЯ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРАКТИЦІ	22
ПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ	27
ДОДАТКИ	32
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	64

ПЕРЕДМОВА

Педагогічна практика в початковій школі відповідає меті освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань Освіта / Педагогіка, яка розроблена відповідно до Концепції Нової української школи, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Педагогічна практика – це ключовий етап підготовки майбутніх вчителів, що поєднує теорію та практику, дозволяючи студентам застосовувати знання, відпрацьовувати професійні навички, планувати та проводити уроки, в реальних умовах школи, формуючи педагогічну майстерність та відповідальність перед учнями. Її основна мета – закріпити теоретичні знання, розвинути педагогічне мислення, комунікативні навички та підготувати спеціалістів до роботи в умовах нової української школи.

Практика спрямована на формування у студентів практичних умінь і навичок проведення сучасних уроків фізичної культури відповідно до вимог Нової української школи, розвиток професійних комунікативних компетентностей, оволодіння методиками впровадження варіативних модулів та використання інноваційних технологій навчання. Практика забезпечує інтеграцію теоретичних знань із реальними умовами освітнього процесу, сприяє набуттю досвіду організації інклюзивних занять, профілактики травматизму, оцінювання фізичної підготовленості школярів, а також вихованню цінностей здорового способу життя. Результатом є підготовка конкурентоспроможних, творчих і соціально відповідальних педагогів, здатних ефективно діяти в сучасному освітньому середовищі та відповідати потребам вітчизняного ринку праці.

Педагогічний практикум у початковій школі (1-4 класи) допомагає майбутнім учителям переконатися у правильності вибору професії, набутти впевненості, розвинути інтерес до педагогічної діяльності та підготуватися до самостійної роботи.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета педагогічного практикуму у початковій школі (1-4 класи) – забезпечити майбутніх вчителів фізичної культури знаннями та навичками для ефективного навчання фізичної культури учнів молодшого шкільного віку. Це включає: формування у студентів-практикантів інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей; професійних умінь та навичок з організації та проведення уроків фізичної культури в початкових класах; забезпечення гармонійного фізичного розвитку дітей; розвитку їх рухової

активності; здоров'язбережувальної компетентності та інтересу до власного здоров'я відповідно до вимог НУШ.

Завдання практики:

Теоретичні: ознайомлення зі змістом та методами використання засобів фізичного виховання в освітньому процесі початкової школи; здобуття вмінь здійснювати пошук, аналізувати, систематизувати та узагальнювати інформацію про здоров'я та фізичні вправи.

Практичні: уміння раціонально підбирати зміст та методи, використовувати різноманітні форми організації фізичних занять для дітей молодшого шкільного віку, сприяючи зміцненню їх здоров'я, фізичному розвитку, формуванню правильної постави. Формування навичок рухових якостей, морально-вольових рис, культурної поведінки, постійного інтересу до фізичних вправ і спорту, а також звички до систематичних занять. Уміння поєднувати фізичне виховання з іншими видами діяльності, такими як розумове, естетичне та трудове, а також проводити поступову підготовку учнів до виконання фізичних вправ.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

У Положенні про проведення практики студентів закладів вищої освіти України зазначається, що здобувачі освіти при проходженні практики **зобов'язані:**

- До початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.
- Своєчасно прибути на базу практики.
- У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників.
- Вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.
- Нести відповідальність за виконану роботу.
- Своєчасно здати залік з практики.

Крім того, студент-практикант має ще такі обов'язки:

- старанно готуватися до проведення уроків фізичної культури, бути для учнів взірцем організованості, дисциплінованості, ввічливості і працездатності;
- підпорядковуватись правилам внутрішнього розпорядку закладу загальної середньої освіти, розпорядженням адміністрації і керівників практики;
- брати активну участь в обговоренні і аналізі уроків фізичної культури;

- вести щоденник практики за встановленою формою, робити в ньому власні методичні зауваження.

НАСКРІЗНІ ЗАВДАННЯ

Педагогічний практикум у початковій школі спрямований на:

- Ознайомлення з сучасними методиками викладання різних варіативних модулів у процесі роботи з молодшими школярами, вивчення педагогічного досвіду вчителів-наставників закладів освіти;
- Засвоєння ключових положень сучасної педагогіки фізичного виховання початкової ланки освіти;
- Перевірку та вдосконалення теоретичних і практичних знань студентів у реальних умовах освітнього процесу школи. Формування вміння теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу у початковій школі;
- Розвиток професійної майстерності через активну взаємодію з учнями початкової школи, використання сучасних методик та технологій навчання.
- Розвиток навиків творчого педагогічного пошуку, застосування дослідницького підходу до вчительської діяльності;
- Формування педагогічної гнучкості та вміння адаптувати освітній процес відповідно до вікових особливостей, потреб і можливостей дітей.
- Засвоєння інноваційних підходів до фізичного виховання відповідно до стандартів НУШ, що передбачає діяльнісний підхід, інтеграцію знань та використання ігрових, кооперативних і рефлексивних методик.
- Отримання досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки педагогічного процесу на практиці.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

(Педагогічний практикум у початковій школі (1-4 класи))

Зміст практики у початковій школі (1-4 класи) визначається специфікою закладу загальної середньої освіти – бази практики, умовами організації освітнього процесу та завданнями освітньо–професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта (Фізична культура)», передбачає виконання всіх видів діяльності, визначених програмою, зокрема: участь у підготовці та проведенні уроків фізичної культури, комунікативному супроводі ігрової, тренувальної та змагальної діяльності учнів. Практична діяльність спрямована на формування здатності майбутнього вчителя розв’язувати складні спеціалізовані педагогічні завдання в умовах реального освітнього середовища, що відповідає інтегральній компетентності ІК 1.

1. Практика проводиться у IV семестрі (II курс) та організовується у поєднанні із теоретичним навчанням, один раз на тиждень.
2. У розкладі занять групи вивільняється день на цей вид практики.
3. Для оптимальної організації практики студенти академічної групи розподіляються на мікрогрупи.
4. Для керівництва на кожен підгрупу призначається викладач–методист.
5. Під час педагогічного практикуму у початковій школі (1-4 класи) здобувачі освіти проводять по 5 уроків і по 4 спостереження.

У процесі цього здобувачі освіти застосовують доцільні форми, методи й технології навчання, у тому числі інтерактивні та інноваційні, що забезпечує

ефективність освітнього процесу з фізичної культури (СК–3, СК – 5, СК–18, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 7).

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти дотримуються правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконують вимоги адміністрації та керівників практики, неухильно дотримуються правил охорони праці, техніки безпеки та санітарно–гігієнічних норм під час організації рухової діяльності учнів. Практиканти демонструють приклад професійної відповідальності, педагогічної врівноваженості та конструктивної поведінки в різних комунікативних ситуаціях (ЗК–4, СК–6, ПРН 7

Педагогічна та професійна взаємодія в процесі практики ґрунтується на принципах педагогіки партнерства, гуманізму, демократичності, взаємоповаги, інклюзивності та безпеки освітнього середовища. Особлива увага приділяється розвитку міжособистісної взаємодії, командної роботи й ефективного професійного спілкування з учнями, батьками, педагогічними працівниками та фахівцями суміжних галузей; інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій; гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання; активно залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства, організовуючи їх участь у спортивно-масових заходах, змаганнях, оздоровчих акціях та ініціативах, спрямованих на підтримку рухової активності й формування здорового способу життя учнів. (ЗК–1, ЗК–2, ЗК–7, ЗК–9, СК –9, ПРН 15).

Практиканти удосконалюють навички використання державної мови в професійній діяльності, забезпечують чітке, доступне та методично вивірене усне й писемне мовлення під час пояснення навчального матеріалу, інструктажів, організації рухової діяльності, оформлення навчально–методичної документації, формуючи культурну компетентність навчають виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження засобами фізичної культури (ЗК – 3, СК–2, ПРН 13).

У процесі практики здобувачі освіти вивчають вікові, індивідуальні та психофізичні особливості учнів, ураховують їх під час добору методів навчання й організації рухової активності, створюючи безпечне, інклюзивне та мотивувальне освітнє середовище (ПРН 8, ПРН 11, ПРН 12, СК–8).

Зміст практики також передбачає розвиток умінь планування освітнього процесу з фізичної культури, визначення цілей, змісту, методів і форм організації рухової діяльності учнів, а також рефлексію результатів власної

педагогічної та комунікативної діяльності (СК–12, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 17). Практиканти ведуть щоденник практики, у якому здійснюють самооцінювання, аналіз професійних ситуацій і визначають напрями подальшого професійного зростання.

Важливим компонентом змісту практики є вивчення й осмислення досвіду вчителів–практиків, наставників і колег, участь у взаємовідвідуванні занять, аналіз ефективних педагогічних і комунікативних підходів з метою підвищення якості власної професійної діяльності (ПРН 19, ЗК–1, ЗК–6).

ФОРМИ РОБОТИ, ЯКІ ВИКОНУЄ СТУДЕНТ - ПРАКТИКАНТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

- Спостереження за уроками.
- Самостійне проведення уроків.
- Розробка планів уроків, методичних посібників.
- Консультації з викладачами та наставниками.
- Заповнення щоденника.
- Оформлення звіту про проходження практики.
- Складання заліку.

У перший день практики здобувачі вищої освіти:

- ознайомлюються з базою практики та керівництвом і викладачами кафедри фізичної культури ЗЗСО;
- проходять інструктаж з техніки безпеки;
- спостерігають за проведенням уроків у початковій школі (аналіз уроку проведеного вчителем) (Додаток А);
- одержують тему уроку на наступний тиждень та консультацію у вчителя.

Протягом тижня у призначений згідно графіку консультацій день, студенти – практиканти:

- одержують консультацію у викладача – методиста;
- складають план-конспект уроку згідно зразка (Додаток В);
- підбирають або виготовляють дидактичні і наочні матеріали;
- проводять урок;
- підписують конспект уроку (спочатку вчитель ЗЗСО, а потім – викладач – методист);

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ПРАКТИКАНТА

***Конкретизовані завдання педагогічного практикуму у початковій школі
(1-4 класи)***

Під час практики розв'язуються такі завдання:

- *оволодіння практикантами вмінням проводити комплекси ЗРВ з предметами та без предметів;*

- забезпечення освітньої, виховної, оздоровчої, розвивальної спрямованості; уроку фізичної культури;
- оволодіння практикантами вмінням проводити уроки фізичної культури в 1-4 класах за стандартом НУШ;
- використання диференційованого підходу до організації навчально-виховного процесу з урахуванням індивідуальних особливостей здоров'я і фізичної підготовки дітей;
- накопичення уявлень майбутніх вчителів фізичної культури щодо фізичного розвитку дітей, формування сенсорних можливостей, моторних навичок, рухового досвіду, фізичних якостей;
- оволодіння методами і прийомами використання фізичних вправ в різних життєвих ситуаціях

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

1. Концепція НУШ
2. Закон України «Про загальну середню освіту»
3. Державний стандарт початкової освіти
4. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи
5. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти
6. Методичні рекомендації щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу
7. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти
8. Типові освітні програми для 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти

МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

(ОК 39 Педагогічний практикум в початковій школі (1–4 класи))

Інтегральна компетентність

ІК 1.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

Загальні програмні компетентності, визначені професійним стандартом вчителя:

ЗК: ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК9

ЗК-1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку на основі абстрактного мислення, аналізу та синтезу та розуміння закономірностей професійної діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства (громадянська компетентність).

ЗК-2 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здійснювати пошук з різних джерел і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (соціальна компетентність).

ЗК-3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, усвідомлення ймовірних ризиків і персональної відповідальності за діяльність та її результати, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК-6. Здатність до самостійного, усвідомленого та критичного пошуку, перевірки й інтерпретації інформації з різних джерел для формування обґрунтованих рішень у процесі педагогічної діяльності.

ЗК-7. Здатність інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій.

ЗК-9. Здатність гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК: СК3, СК5, СК6, СК7, СК9, СК10, СК12, СК14, СК18

СК3. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання, включаючи традиційні та новітні форми рухової активності (ігрові, оздоровчі, тренувальні, інноваційні, інтегровані), для забезпечення ефективності освітнього процесу з фізичної культури.

СК 5. Здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання з фізичної культури, забезпечуючи доступність, безпечність і поступовість розвитку рухових умінь та фізичних якостей. 9

СК 6. Здатність формувати стійку мотивацію учнів до занять фізичною культурою та організувати їхню пізнавальну діяльність у процесі опанування рухових умінь і засвоєння основ здорового способу життя.

СК 7. Здатність усвідомлювати власні почуття й емоційні стани та ефективно ними керувати у процесі ігрової та спортивної діяльності, зберігаючи педагогічну врівноваженість, справедливість і позитивний емоційний фон під час взаємодії з учнями.

СК 9. Здатність активно залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства, організовуючи їх участь у спортивно-масових заходах, змаганнях, оздоровчих акціях та ініціативах, спрямованих на підтримку рухової активності й формування здорового способу життя учнів.

СК 10. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК 12. Здатність планувати освітній процес з фізичної культури, визначаючи цілі, зміст, методи, форми та засоби організації рухової діяльності учнів, а також забезпечуючи поступовість, безпечність і результативність їх фізичного розвитку.

СК 14. Здатність здійснювати об'єктивне та різнопланове оцінювання результатів навчання учнів з фізичної культури, враховуючи їхні індивідуальні можливості, рівень рухової підготовленості, динаміку фізичного розвитку та сформованість ключових рухових умінь і навичок

СК 18. Організувати та проводити навчальні заняття різних типів, а також позаурочні й позашкільні заходи з фізичної культури, творчо застосовуючи досвід, набутий під час різних видів педагогічних практик, забезпечуючи їх методичну цілісність, безпечність і високу результативність.

ПРН: ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН12, ПРН15, ПРН17, ПРН19

7. Програмні результати навчання

ПРН 3. Враховувати закономірності розвитку, вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

ПРН 4. Планувати, моделювати і реалізовувати уроки фізичної культури та позакласну роботу відповідно до Державного стандарту, навчальних програм і потреб учнів.

ПРН 5. Навчати руховим діям, формувати й удосконалювати рухові уміння й навички учнів з різних видів фізкультурної діяльності, здійснювати їх корекцію й індивідуалізацію.

ПРН 7. Організувати та проводити фізкультурно-оздоровчі, спортивномасові заходи й нові види активності відповідно до принципів Нової української школи, забезпечуючи інклюзивність, доступність для всіх категорій учнів, з урахуванням їхніх вікових, фізичних та психоемоційних особливостей, а також дотриманням безпекових і санітарно-гігієнічних вимог.

ПРН 8. Аналізувати рухову діяльність учнів, здійснювати комплексний контроль і оцінювання навчальних досягнень з урахуванням критеріїв, індикаторів та вікових норм.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

ПРН 12. Розробляти навчально-методичні матеріали, програми фізичного розвитку, змагальну та навчальну документацію відповідно до вимог НУШ.

ПРН 15. Ефективно організувати професійну взаємодію з учнями, батьками, колегами та соціальними партнерами на засадах педагогічного партнерства та поваги.

ПРН 17. Здійснювати рефлексію, самооцінювання, планування власної професійної траєкторії та забезпечувати безперервний особистісний і педагогічний розвиток.

ПРН 19. Здатність вивчати, осмислювати та творчо впроваджувати досвід учителів-практиків, використовуючи ефективні педагогічні підходи, здобуті під час практики, наставництва та взаємовідвідувань занять, для підвищення якості власної професійної діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

У процесі практичної підготовки здобувачі освіти мають:

1. Оволодіти теоретичними знаннями про зміст, методи та засоби фізичного виховання учнів 1-4 класів.

2. Сформувані сучасні компетентності у сфері фізичного виховання молодших школярів відповідно до концепції Нової української школи (НУШ).

3. Ознайомитися з нормативно-правовою базою, зокрема з модельними навчальними програмами О. Я. Савченко та Р. Б. Шияна, за якими працює заклад освіти.

4. Застосовувати на практиці навички організації та проведення уроків фізичної культури, враховуючи вікові та індивідуальні особливості дітей.

5. Розвивати фізичні якості учнів (силу, швидкість, витривалість, гнучкість, координацію) через різні форми і методи навчання.

6. Аналізувати роль фізичної культури у формуванні наскрізних умінь і ключових компетентностей, зокрема здоров'язбережувальної та соціальної.

7. Застосовувати сучасні методики проведення уроків фізичної культури, зокрема ігрові, кооперативні та рефлексивні методи навчання.

8. Організовувати фізичну активність як частину інтегрованого освітнього процесу відповідно до модельної навчальної програми О. Я. Савченко.

9. Впроваджувати варіативні модулі у навчальний процес згідно з програмою Р. Б. Шияна.

10. Адаптовувати уроки фізичної культури відповідно до потреб, можливостей та інтересів молодших школярів.

11. Дотримуватися принципів безпеки та інклюзивності під час організації фізичних вправ і рухливих ігор.

12. Використовувати методики, які сприяють зниженню рівня стресу та емоційного дискомфорту у дітей.

13. Застосовувати інструменти оцінювання (портфоліо, чек-листи, індивідуальні картки досягнень) для відстеження прогресу учнів відповідно до підходів НУШ.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН) ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Конструктивно–планувальні вміння:

Формування конструктивно–планувальних компетентностей під час практики забезпечує здатність майбутнього вчителя фізичної культури ефективно моделювати освітній процес, зокрема:

– розробляти плани–конспекти комплексів загальнорозвивальних вправ із оцінками освітніх цілей, вікових особливостей та рівня підготовки.

– створювати структуровані фрагменти уроків, забезпечуючи логіку підбору засобів фізичного виховання;

– формулювати чіткі та досяжні цілі і завдання для кожного уроку, орієнтуючись на очікувані результати

– *вміти*: знайти індивідуальний стиль спілкування, застосовувати різноманітні засоби переконання, оцінити конфліктну ситуацію та обрати шляхи її подолання,

організовувати процес прийому й передачі інформації, установлювати комунікативні зв'язки в колективі, використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних технологій для організації комунікативного процесу;

2. Організаційні вміння:

- вміння чітко і методично проводити фрагменти уроку відповідно до розробленого плану;
- вміння ефективно організовувати навчальну діяльність учнів, підтримуючи високий рівень мотивації та заможності їх до рухової активності;
- формування навичок аргументованого висловлювання думок під час професійних дискусій;
- забезпечити діяльність учнів згідно плану уроку;
 - використання словесних та практичних методів навчання згідно вікових особливостей учнів;
 - використання традиційних засобів навчання;
 - формування навичок конструктивного вирішення конфліктів у спортивних ситуаціях (наприклад, при допомозі в організації суддівстві спортивних змагань чи проведенні фрагментів уроку);
 - порівнювати різні теорії комунікації, розробляти стратегію подолання міжкультурних перешкод, розуміти специфіку взаємовідносин між мовою, культурою та спілкуванням у процесі спортивно–масової роботи в НУШ.

3. *Дослідницькі компетентності вчителя фізичної культури:*

- застосування дослідницьких підходів для діагностики комунікативної взаємодії в процесі фізичного виховання (анкетування, спостереження, аналіз поведінкових моделей);
- вивчення показників втоми учнів для оцінки реакцій на фізичні навантаження (зокрема, через ведення протоколів пульсометрії під час уроку).
 - дослідження загального ставлення до уроку фізичної культури. Проведення анкетування серед учнів та вчителів базового закладу освіти.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Змістовий модуль 1. Ключові етапи організаційної роботи

Тема 1. Участь у настановчій конференції. На початку практики деканат спільно з керівниками проводять настановну конференцію для ознайомлення з програмою практики. Студенти одержують інструктаж керівників і починають вести індивідуальний щоденник практики, у якому занотують усі види своєї діяльності у закладі освіти. При цьому недостатньо обмежуватись тільки реєстрацією фактів. Студенту-практиканту потрібно не тільки спостерігати педагогічні явища, але й навчитись розкривати їх суть. Тому в щоденниках, крім описового матеріалу, повинен міститись також аналіз і висновки, зроблені самим студентом.

Тема 2. Ознайомлення з освітнім середовищем школи: знайомство з адміністрацією, педагогічним колективом та ресурсною базою закладу; вивчення освітніх традицій, розкладу та специфіки організації освітнього процесу; обговорення плану виконання всіх видів завдань для якісного проходження практики.

Тема 3. Вивчення освітніх тенденцій і запитів учнів нового покоління: аналіз основних завдань школи та сучасних підходів до викладання фізичної культури в 1-4 класах;

закріплення студентів-практикантів за досвідченими вчителями фізичної культури, розподіл класів.

Тема 4. Розробка індивідуального плану практичної діяльності: вивчення модельних навчальних програм, календарних планів та стандартів НУШ; формування персональної стратегії навчання, орієнтованої на інтереси, потреби та особливості учнів початкової школи нового покоління.

Тема 5. Формування та ведення звітної документації, що відображає ключові етапи та результати педагогічної діяльності. Рефлексія та підсумки педагогічної практики: аналіз набутого досвіду, труднощів та досягнень; обговорення шляхів удосконалення методики викладання фізичної культури в початковій школі.

Тема 6. Участь у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань та демонстрація професійного зростання через використання сучасних освітніх технологій, мультимедійних матеріалів та рефлексивного аналізу педагогічної діяльності.

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота

Тема 7. Опанування методики проведення загально-розвивальних вправ (ЗРВ) з предметами та без них. Формування навичок управління класом: організація учнів, створення позитивного мікроклімату, підтримання інтересу до занять та формування свідомої дисципліни.

Тема 8. Спостереження та аналіз пробних уроків фізичної культури, проведених практикантами підгрупи, з метою вдосконалення педагогічних навичок. На заліковому занятті студенти-практиканти спостерігають за роботою інших студентів-практикантів, готуючись до аналізу уроків. Після заняття відбувається його обговорення за схемою:

- 1) самоаналіз уроку (його робить студент, що проводив урок);
- 2) виступ студентів та їх коментар заняття;
- 3) виступ відповідального вчителя і його коментар заняття;
- 4) виступ представника кафедри теорії та методики фізичної культури;
- 5) загальний підсумок керівника-методиста, виставлення оцінки за урок.

Тема 9. Забезпечення комплексного підходу до уроків фізичної культури, що охоплює освітній, виховний, оздоровчий та розвивальний аспекти.

Тема 10. Практичне засвоєння стандартів НУШ у викладанні фізичної культури в 1-4 класах. Розвиток професійної компетентності через глибоке розуміння фізичного розвитку дітей, сенсорних можливостей, моторних навичок, рухового досвіду та фізичних якостей.

Тема 11. Застосування диференційованого підходу до навчання, враховуючи рівень фізичної підготовки та стан здоров'я учнів.

Тема 12. Ведення щоденника педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти, оформлення звітної документації.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		Консультації	Практик.	Самост.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ				

T1. Участь у настановчій конференції, де майбутні вчителі отримують орієнтири для ефективного проходження практики у початковій ланці освіти.	2	-	2	-
T2.Ознайомлення з освітнім середовищем школи: знайомство з адміністрацією, педагогічним колективом та ресурсною базою закладу.	2	-	2	-
T3.Вивчення освітніх тенденцій і запитів учнів нового покоління: аналіз основних завдань школи та сучасних підходів до викладання фізичної культури; закріплення студентів-практикантів за досвідченими вчителями фізичної культури, розподіл класів.	2	-	2	-
T4.Розробка індивідуального плану практичної діяльності: вивчення модельних навчальних програм, календарних планів та стандартів НУШ; формування персональної стратегії навчання, орієнтованої на інтереси, потреби та особливості учнів нового покоління.	12	1	2	9
T5. Формування та ведення звітної документації, що відображає ключові етапи та результати педагогічної діяльності. Рефлексія та підсумки педагогічної практики: аналіз набутого досвіду, труднощів та досягнень; обговорення шляхів удосконалення методики викладання фізичної культури.	12	-	2	10
T6.Участь у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань та демонстрація професійного зростання через використання сучасних освітніх технологій, мультимедійних матеріалів та рефлексивного аналізу педагогічної діяльності.	13	1	2	10
Участь у підсумковій конференції.	2	-	2	
Усього годин за змістовим модулем 1	45	2	14	29
Змістовий модуль 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА				
T7. Опанування методики проведення загально-розвивальних вправ (ЗРВ) з предметами та без них. Складання конспектів і проведення пробних уроків фізичної культури.	22	2	10	10
T8.Спостереження та аналіз пробних уроків фізичної культури, проведених практикантами підгрупи, з метою вдосконалення педагогічних навичок.		-	-	-

Т9. Забезпечення комплексного підходу до уроків фізичної культури, що охоплює освітній, виховний, оздоровчий та розвивальний аспекти.	6	-	6	-
Т10. Практичне засвоєння стандартів НУШ у викладанні фізичної культури в 1-4 класах. Розвиток професійної компетентності через глибоке розуміння фізичного розвитку дітей, сенсорних можливостей, моторних навичок, рухового досвіду та фізичних якостей.	14	1	4	9
Т11. Застосування диференційованого підходу до навчання, враховуючи рівень фізичної підготовки та стан здоров'я учнів. Розвиток професійної компетентності через глибоке розуміння фізичного розвитку дітей, сенсорних можливостей, моторних навичок, рухового досвіду та фізичних якостей.	1-	1-	-	-
Т12. Ведення щоденника педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти, оформлення звітної документації.	2	-	2	
Усього годин за змістовим модулем 2.	45	4	22	19
Всього годин:	90	6	36	48

Теми практичних занять

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин
1/1	Участь у настановчій конференції з педагогічного практикуму у початковій школі	2
2/1	Ознайомлення з освітнім середовищем школи: знайомство з адміністрацією, педагогічним колективом та ресурсною базою закладу.	2
3/1	Інструктаж з техніки безпеки. Закріплення студентів-практикантів за досвідченими вчителями фізичної культури, розподіл класів.	2
4/1	Розробка індивідуального плану практичної діяльності: вивчення модельних навчальних програм, календарних планів та стандартів НУШ.	2
5/1	Формування та ведення звітної документації, що відображає ключові етапи та результати педагогічної діяльності.	2
6/1	Підготовка щодо участі у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань та демонстрація професійного зростання через використання сучасних освітніх технологій, мультимедійних матеріалів та рефлексивного аналізу педагогічної діяльності.	2
7/2	Опанування методики проведення загально-розвивальних вправ (ЗРВ) з предметами та без них.	2

8/2	Спостереження та аналіз пробних уроків фізичної культури, проведених практикантами підгрупи, з метою вдосконалення педагогічних навичок.	10
9/2	Забезпечення комплексного підходу до уроків фізичної культури, що охоплює освітній, виховний, оздоровчий та розвивальний аспекти. Формулювання освітніх, оздоровчих та виховних завдань.	6
10/2	Практичне засвоєння стандартів НУШ у викладанні фізичної культури в 1-4 класах	4
12/2	Ведення щоденника педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти, оформлення звітної документації.	2
Разом		36

Самостійна робота

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин
1/4	Формування персональної стратегії навчання, орієнтованої на інтереси, потреби та особливості учнів нового покоління. Розробка уроків з урахуванням цих особливостей.	9
1/5	Формування та ведення звітної документації, що відображає ключові етапи та результати педагогічної діяльності.	10
1/6	Участь у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань	10
2/7	Складання конспектів і проведення пробних уроків	10
2/10	Розвиток професійної компетентності через глибоке розуміння фізичного розвитку дітей, сенсорних можливостей, моторних навичок, рухового досвіду та фізичних якостей.	9
Разом		48

Консультації

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин
1/4	Розробка індивідуального плану практичної діяльності: вивчення модельних навчальних програм, календарних планів та стандартів НУШ.	1
1/6	Оформлення звітної документації. Підведення підсумків «Педагогічний практикум у початковій школі (1-4 класи)».	1
2/7	Участь у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань та демонстрація професійного зростання через використання сучасних освітніх технологій	2
2/10	Практичне засвоєння стандартів НУШ у викладанні фізичної культури в 1-4 класах. Заповнення звітної документації.	2
Разом		6

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Загальні критерії оцінювання результатів проходження практики

«Відмінно» - всі завдання практики (і залік) виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заняття, заходи із застосуванням інноваційних технологій, будувати стосунки з дітьми та тренерами. Також продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні занять з дітьми. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано усі види роботи студента-практиканта. Звіт подано у встановлений термін, який містить усі структурні елементи. Під час заліку студент використовує презентаційні матеріали (мультимедійну презентацію, фото-, відеоматеріали), які відображають зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

«Добре» - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до заняття, допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження

практики. Під час заліку студент використовує презентаційні матеріали (мультимедійну презентацію, фото-, відеоматеріали), які не повністю відображають зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

«Задовільно» - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено.

«Незадовільно» - завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика.

Загальна оцінка роботи кожного студента є комплексною, що враховує всебічність його діяльності за період практики.

Керівник практики від коледжу (методист) під час виставлення студенту підсумкової оцінки за педагогічний практикум в початковій школі враховує оцінки **за всі види робіт на практиці**: за проведені уроки; за підготовку конспектів уроків; зміст і якість проведеного спостереження за проведенням уроків іншими студентами або вчителями фізичної культури; ведення щоденника (документація); **залік** (з диференційованою оцінкою)

Успішне проходження практики та представлення її результатів проходить у формі звіту та у присутності: керівників практики (групові методисти), завідувача та викладачів кафедри, вчителів – наставників ЗЗСО від бази практики (з відгуками про роботу студентів практикантів під час практики).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИДІВ РОБІТ НА ПРАКТИЦІ

Назва (вид) критерію	Зміст (показники) критерію / максимальна кількість балів
Критерій 1 Заліковий урок	Ступінь виконання плану і досягнення поставленої мети (8 балів) 5 уроків по 8 балів Максимальна кількість балів – 40
Критерій 2 Підготовка конспекту уроку	Чіткість і конкретність поставлених студентом завдань уроку, володіння фаховою термінологією, підбір засобів навчання та логічність їх побудови, матеріали та ресурси, дизайн і оформлення, мовна грамотність (3 бали) 5 конспекти по 3 бали Максимальна кількість балів – 15

Критерій 3 Спостереження за проведенням уроків іншими студентами або вчителями фізичної культури	Наявність записів спостережень. Вміння відшукувати позитивні сторони спостережуваного заняття. Вміння формулювати висновки і пропозиції з власного самоаналізу(2 бали) 4 спостереження по 2 бали Максимальна кількість балів – 8
Критерій 4 Ведення щоденника (документація)	Якість ведення щоденника (заповнення необхідних даних). Своєчасність ведення записів. Естетика записів. Максимальна кількість балів – 7
Залік	Максимальна кількість балів – 30.

ТАБЛИЦЯ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА ВИКОНАННЯ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРАКТИЦІ

№ п/п	Види діяльності	Макс. к-ть балів	Отримані бали
1	Заліковий урок №1	8	
2	Заліковий урок №2	8	
3	Заліковий урок №3	8	
4	Заліковий урок №4	8	
5	Заліковий урок №5	8	
6	Підготовка конспекту уроку№1	3	
7	Підготовка конспекту уроку№2	3	
8	Підготовка конспекту уроку№3	3	
9	Підготовка конспекту уроку№4	3	
10	Підготовка конспекту уроку№5	3	
11	Спостереження за проведенням уроку іншим студентом або вчителем фізичної культури №1	2	
12	Спостереження за проведенням уроку іншими студентом або вчителем фізичної культури №2	2	
13	Спостереження за проведенням уроку іншим студентом або вчителем фізичної культури №3	2	
14	Спостереження за проведенням уроку іншим	2	

	студентом або вчителем фізичної культури №4		
15	Ведення щоденника (документація)	7	
16	Залік	30	
Всього		100	

**Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти
Критерій 1 – оцінювання проведених уроків**

Критерій 1	Рівень «Відмінно» (7–8 балів)	Рівень «Добре» (5–6 балів)	Рівень «Задовільно» (3–4 бали)	Рівень «Низький» (1–2 бали)	Макс. балів
Ступінь виконання плану уроку і досягнення поставленої мети	План уроку реалізовано повністю; усі етапи логічно пов'язані; мета уроку досягнута в повному обсязі; учні активно залучені, дотримано вікових та індивідуальних особливостей.	План реалізовано в основному; мета досягнута частково; є незначні неточності у побудові або часі проведення окремих етапів; учні залучені.	План уроку виконано лише частково; мета досягнута частково; є недоліки у логіці або методиці проведення; учнівська активність обмежена.	План не реалізовано; мета не досягнута; суттєві помилки у структурі та методиці; учні мало або зовсім не залучені.	8
Загальний бал за урок	7–8	5–6	3–4	1–2	8
Усього (5 уроків)	–	–	–	–	40

Критерій 2 – оцінювання підготовки конспекту уроку

Критерій 2	Рівень «Відмінно» (3 бали)	Рівень «Добре» (2 бали)	Рівень «Задовільно» (1 бал)	Макс. балів
-------------------	-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------------	--------------------

Підготовка конспекту уроку: чіткість і конкретність завдань, володіння фаховою термінологією, підбір засобів навчання та логічність їх побудови, використання матеріалів і ресурсів, дизайн та оформлення, мовна грамотність	Завдання уроку чіткі, конкретні, відповідають меті; використано правильну фахову термінологію; підібрані засоби навчання відповідають віку та меті уроку, мають логічну послідовність; матеріали та ресурси різноманітні й сучасні; конспект оформлено охайно, грамотно, з дотриманням структури.	Завдання уроку сформульовані, але місцями потребують уточнення; термінологія в основному правильна; засоби навчання підібрано загалом логічно, але є дрібні неточності; матеріали й ресурси частково сучасні; оформлення в цілому грамотне, проте є стилістичні недоліки.	Завдання нечіткі або надто загальні; термінологія використовується частково правильно; засоби навчання підібрані без достатньої логіки; ресурси обмежені; оформлення недбале, наявні мовні та стилістичні помилки.	3
Загальний бал за конспект	3	2	1	3
Усього (5 конспектів)	–	–	–	15

Критерій 3 – оцінювання спостережень за уроками фізичної культури

Критерій 3	Рівень «Відмінно» (2 бали)	Рівень «Добре» (1,5 бала)	Рівень «Задовільно» (1 бал)	Макс. балів
Спостереження уроків: наявність	Записи повні й систематизовані;	Записи є, але частково	Записи поверхові або	2

записів, уміння відшукувати позитивні сторони заняття, формулювати висновки і пропозиції	виділено всі ключові позитивні сторони уроку; висновки та пропозиції чіткі, логічні, конструктивні та мають практичну цінність.	неповні; позитивні сторони визначені вибірково; висновки та пропозиції в основному логічні, але потребують деталізації.	уривчасті; позитивні сторони визначені нечітко; висновки та пропозиції загальні, без практичної значущості.	
Загальний бал за одне спостереження	2	1,5	1	2
Усього (4 спостереження)	–	–	–	8

Критерій 4 – оцінювання ведення щоденника (документація)

Критерій 4	Рівень «Відмінно» (6–7 балів)	Рівень «Добре» (4–5 балів)	Рівень «Задовільно» (2–3 бали)	Рівень «Низький» (1 бал)	Макс . балів
Ведення щоденника (документація): якість заповнення даних, своєчасність записів, естетика оформлення	Усі дані заповнені повністю та правильно; записи робляться своєчасно, щоденно; оформлення охайне, зрозуміле, з дотриманням структури; щоденник має естетичний	Дані в основному заповнені; записи ведуться регулярно, але інколи з затримками; оформлення достатньо охайне, можливі дрібні недоліки.	Частина даних відсутня або заповнена неповністю; записи робляться несистематично; оформлення неохайне, є помилки та виправлення.	Щоденник практично не заповнений; відсутні системні записи; оформлення хаотичне, нечітке.	7

ПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

(ОК 39 Педагогічний практикум у початковій школі (1–4 класи))

Максимально 30 балів

I. Питання, що перевіряють інтегральну компетентність (ІК 1)

1. У чому полягає специфіка педагогічної діяльності вчителя фізичної культури в початковій школі в умовах НУШ?
2. Як педагогічна практика в початковій школі сприяє формуванню професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури?
3. Які складні педагогічні ситуації можуть виникати під час проведення уроків фізичної культури в 1–4 класах та шляхи їх розв'язання?

II. Питання на перевірку загальних компетентностей (ЗК 1,2,3,4,6,7,9)

4. Як у процесі педагогічної практики реалізуються принципи педагогічної етики, відповідальності та поваги до прав дитини?
5. Охарактеризуйте значення командної взаємодії студента-практиканта з учителем-наставником, адміністрацією школи та батьками учнів.
6. Як у процесі викладання фізичної культури в початковій школі враховується українська національна культура та ігрові традиції?
7. Наведіть приклади прийняття педагогічно доцільних рішень у типових і нетипових ситуаціях на уроці фізичної культури.
8. Як студент-практикант здійснює пошук, аналіз і критичне осмислення методичної інформації під час підготовки до уроків?
9. У чому проявляється здатність до адаптації, ініціативності та креативності під час проходження педагогічної практики?

III. Питання, спрямовані на перевірку фахових (спеціальних) компетентностей (СК)

Методика та організація освітнього процесу

(СК 3, СК 5, СК 6, СК 12, СК 18)

10. Як здійснюється добір форм, методів і засобів навчання фізичної культури для учнів 1–4 класів?
11. Які вікові та індивідуальні особливості молодших школярів необхідно враховувати під час планування уроків фізичної культури?
12. Розкрийте методику проведення загальнорозвивальних вправ (ЗРВ) з предметами та без предметів у початковій школі.

13. Як формується мотивація учнів молодшого шкільного віку до занять фізичною культурою?

14. Охарактеризуйте структуру уроку фізичної культури в 1–4 класах відповідно до вимог НУШ.

Емоційна взаємодія, безпечне та інклюзивне середовище (СК 7, СК 10)

15. Як учитель фізичної культури забезпечує позитивний емоційний клімат на уроці в початковій школі?

16. Які методи використовуються для створення інклюзивного та психологічно комфортного освітнього середовища на уроках фізичної культури?

Партнерство, оцінювання, робота з документацією (СК 9, СК 14)

17. Форми та методи залучення батьків до освітнього процесу з фізичної культури в початковій школі.

18. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичної культури в 1–4 класах відповідно до НУШ.

19. Яка звітна документація ведеться студентом-практикантом під час педагогічної практики та її значення?

IV. Питання на перевірку програмних результатів навчання (ПРН)

20. Як під час педагогічної практики враховуються вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного освітнього середовища? (ПРН 3)

21. Опишіть процес планування та проведення уроку фізичної культури в початковій школі. (ПРН 4)

22. Як здійснюється навчання руховим діям і корекція рухових помилок учнів молодшого шкільного віку? (ПРН 5)

23. Наведіть приклади організації фізкультурно-оздоровчих або спортивно-масових заходів під час практики. (ПРН 7)

24. Як здійснюється аналіз уроку фізичної культури та оцінювання рухової діяльності учнів? (ПРН 8)

25. Які методи емоційної підтримки та адаптації навчання застосовувалися під час практики? (ПРН 11)

26. Які навчально-методичні матеріали були розроблені під час практики та з якою метою? (ПРН 12)

27. Досвід професійної взаємодії з учнями, батьками та колегами під час педагогічної практики. (ПРН 15)

28. Як здійснювалась рефлексія власної педагогічної діяльності та планування професійного розвитку? (ПРН 17)

29. Які елементи досвіду вчителя-наставника були запозичені та творчо впроваджені у власну діяльність? (ПРН 19)

V. Узагальнювально-рефлексивне питання

30. Які професійні компетентності були сформовані або вдосконалені під час проходження педагогічного практикуму в початковій школі?

Методична примітка

Питання заліку: повністю відповідають матриці компетентностей і ПРН освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура); логічно узгоджені зі змістовими модулями 1–2, робочої програми освітнього компонента ОК 39 Педагогічний практикум у початковій школі (1-4 класи)

Основні критерії оцінювання

1. Теоретична обґрунтованість відповіді

(ІК 1, ЗК 6, ЗК 7, ПРН 3, ПРН 4)

Оцінюється: правильність і повнота розкриття питання; використання термінології з педагогіки, теорії та методики фізичної культури; знання вимог НУШ, Державного стандарту.

2. Практична спрямованість відповіді

(СК 3, СК 5, СК 12, СК 18, ПРН 5, ПРН 7)

Оцінюється: уміння пов'язувати теорію з власним досвідом педагогічної практики; наведення конкретних прикладів уроків, вправ, педагогічних ситуацій; доцільність методичних рішень.

3. Урахування вікових, індивідуальних та інклюзивних особливостей

(СК 5, СК 10, ПРН 3, ПРН 11)

Оцінюється: розуміння психофізіологічних особливостей учнів 1–4 класів; обґрунтованість диференційованого та індивідуального підходу; увага до безпеки, здоров'язбереження та інклюзії.

4. Педагогічна взаємодія та комунікація

(ЗК 2, ЗК 4, СК 7, СК 9, ПРН 15)

Оцінюється: усвідомлення ролі педагогічного партнерства (учні – батьки – колеги); здатність підтримувати позитивний емоційний клімат; прояви педагогічної етики, відповідальності, лідерства.

5. Аналітичні та рефлексивні вміння

(ЗК 6, ЗК 9, ПРН 8, ПРН 17, ПРН 19)

Оцінюється: здатність аналізувати уроки та рухову діяльність учнів; об'єктивність самооцінювання власної діяльності; уміння формулювати висновки та шляхи професійного зростання.

Критерії та розподіл балів (30 балів)

№	Критерій оцінювання	ЗК / СК / ПРН	Макс. бали
1.	Теоретична обґрунтованість відповіді (знання НУШ, Держстандарту, методики фізичної культури в початковій школі)	ІК1, ЗК6, ЗК7, ПРН3, ПРН4	8

2.	Практична спрямованість (уміння застосовувати знання, приклади з власної практики, доцільність методичних рішень)	СК3, СК5, СК12, СК18, ПРН5, ПРН7	8
3.	Урахування вікових, індивідуальних та інклюзивних особливостей (безпека, доступність, диференціація)	СК5, СК10, ПРН3, ПРН11	5
4.	Педагогічна взаємодія та комунікація (емоційний клімат, партнерство з учнями, батьками, колегами)	ЗК2, ЗК4, СК7, СК9, ПРН15	4
5.	Аналітико-рефлексивні вміння (аналіз уроку, самооцінювання, професійні висновки)	ЗК6, ЗК9, ПРН8, ПРН17, ПРН19	5
6.	Усього		30

Рівні оцінювання

ЗАРАХОВАНО (18–30 балів)

Здобувач освіти:

- демонструє достатній або високий рівень сформованості компетентностей;
- аргументовано та логічно відповідає на залікові питання;
- пов'язує теоретичні положення з практикою в початковій школі;
- враховує вікові, індивідуальні та інклюзивні особливості учнів;
- здійснює рефлексію власної педагогічної діяльності;

НЕ ЗАРАХОВАНО (0–17 балів)

- Здобувач освіти:
- виявляє фрагментарні або поверхневі знання;
- не демонструє практичних умінь і педагогічної рефлексії;
- не враховує особливості учнів початкової школи;

Методична примітка

- Мінімальний поріг зарахування – **60 % (18 балів)**.
- Критерії відповідають **компетентнісному підходу НУШ** та логіці педагогічної практики.

**Різномірне оцінювання відповіді на залікові питання
Максимальна кількість балів – 30**

Рівень засвоєння	Характеристика відповіді студента	Діапазон балів
-------------------------	--	-----------------------

Високий	Студент повно та системно розкриває зміст залікового питання; демонструє глибоке розуміння тем, сформованість загальних і фахових компетентностей; аргументовано застосовує знання в типових і нетипових педагогічних ситуаціях; аналізує власну діяльність, робить обґрунтовані висновки; відповідає програмним результатам навчання	26–30
Достатній	Студент правильно розкриває основний зміст питання; демонструє сформованість ключових компетентностей; застосовує знання у типових педагогічних ситуаціях; здатний до елементарного аналізу та узагальнення; загалом досягає програмних результатів навчання	21–25
Середній	Студент частково розкриває зміст залікового питання; знання фрагментарні; компетентності сформовані на базовому рівні; потребує допомоги під час аналізу педагогічних ситуацій; програмні результати навчання досягаються не повністю	18–20
Низький	Студент поверхнево або неправильно розкриває зміст питання; не демонструє сформованості компетентностей; не вміє застосовувати знання на практиці; відсутня рефлексія; програмні результати навчання не досягнуті	0–17

ДОДАТКИ

Додаток А

Педагогічні спостереження (орієнтовні схеми аналіз уроку(НУШ))

СПОСТЕРЕЖЕННЯ 1¹

Правила безпеки на уроках з фізичної культури для учнів/учениць 1–4-х класів²

№	Програма спостереження	1	2	3	4	5
Загальні вимоги безпеки під час проведення занять						
1.	Дотримання вимог безпеки на уроках фізкультури.					
2.	Проведення занять в спортзалі разом з учителем/вчителькою чи його/її заступником/заступницею.					
3.	На уроці фізкультури учні/учениці повинні бути одягнені тільки в спортивну форму, нігті коротко обрізані, волосся підібране.					
4.	Одяг учнів/учениць має бути легким, не утруднювати рухів, взуття – на гнучкій підшві. Взуття має бути з гумовою підшвою					
5.	Спортивна форма завжди має бути чистою.					
6.	Взуття має відповідати розміру учня/учениці.					
7.	У разі поганого самопочуття, ушкоджень, запаморочень,					

¹ Оцініть за 5-и бальною шкалою

² Учні/учениці 1–4-х класів переодягаються у своїх класах, у спортзал їх заводить учитель/вчителька фізкультури. Розглянемо загальні вимоги безпеки під час проведення занять, а також після їх закінчення, що не дозволяється учням/ученицям, причини отримання травм під час виконання вправ, а також дії в разі непередбачених обставин

	болю в серці, печінці, шлунково-кишкових розладів терміново звертатись до вчителя/вчительки.					
8.	Не виконувати вправ без дозволу вчителя/вчительки або його/її помічника/помічниці, а також без страховки.					
9.	Під час виконання вправ поточним методом стежити за оптимальністю інтервалів між учнями/ученицями для запобігання зіткненням.					
10.	Не стояти близько до дитини, яка виконує вправу.					
11.	У місцях стрибків необхідно мати гімнастичні мати.					
12.	Не стояти поблизу спортивного приладу під час виконання учнем/ученицею вправ.					
13.	Не виконувати вправи з приладами, маючи вологі долоні.					
14.	Бути уважним/уважною під час виконання вправ, переходах від приладу до приладу					
15.	Обов'язковим є подання команди на право виконати метання приладу.					
16.	Не стояти з правого боку від учня/учениці, що метас прилад.					

Висновок,

зауваження: _____

СПОСТЕРЕЖЕННЯ №2*(Погляди на формування змісту і структури уроків фізичної культури)*

Вивчення концептуальних підходів до формування змісту і структури уроків показало, що вони є нестандартними і мають деякі відмінності.

Завдання даного спостереження - виявити, як вирішують ці питання у фізичному вихованні учнів/учениць, де проблема змісту і структури уроків стає все більш актуальнішою.

Дата _____ Хто проводить _____

Клас _____ Тема уроку _____

Мета уроку _____

Завдання уроку _____

<i>Програма спостереження</i>	<i>Методичний аналіз заняття / коментарі</i>
<i>Чіткість і конкретність поставлених учителем завдань уроку</i>	
<i>Поведінка вчителя, його спортивна форма, впевненість, звернення до дітей, подача команд і розпоряджень</i>	
<i>Реалізація основних компонентів концепції «Нова Українська школа»</i>	
<i>Індивідуальний підхід до учнів.</i>	
<i>Повноцінність змісту уроку. Як розподілений навчальний матеріал за</i>	

<i>частинами уроку, характер переходу від однієї частини до іншої, цілісність уроку.</i>	
<i>Ступінь виконання плану і досягнення поставленої мети.</i>	
<i>Як здійснюється контроль за станом навантаження учнів, забезпечення страхування і допомоги.</i>	
<i>Відхилення від конспекту уроку і його обґрунтованість.</i>	
<i>Виховна робота з учнями на уроці.</i>	

Загальний висновок про урок і його оцінювання

СПОСТЕРЕЖЕННЯ №3*(Погляди на формування змісту і структури уроків фізичної культури)*

Вивчення концептуальних підходів до формування змісту і структури уроків показало, що вони є нестандартними і мають деякі відмінності.

Завданням цього спостереження - виявити, як вирішують ці питання у фізичному вихованні учнів/учениць, де проблема змісту і структури уроків стає все більш актуальнішою.

Дата _____ Хто проводить _____

Клас _____ Тема уроку _____

Мета уроку _____

Завдання уроку _____

<i>Програма спостереження</i>	<i>Методичний аналіз заняття / коментарі</i>
<i>Чіткість і конкретність поставлених учителем завдань уроку</i>	
<i>Поведінка вчителя, його спортивна форма, впевненість, звернення до дітей, подача команд і розпоряджень</i>	
<i>Реалізація основних компонентів концепції «Нова Українська школа»</i>	

<i>Індивідуальний підхід до учнів.</i>	
<i>Повноцінність змісту уроку. Як розподілений навчальний матеріал за частинами уроку, характер переходу від однієї частини до іншої, цілісність уроку.</i>	
<i>Ступінь виконання плану і досягнення поставленої мети.</i>	
<i>Як здійснюється контроль за станом навантаження учнів, забезпечення страхування і допомоги.</i>	
<i>Відхилення від конспекту уроку і його обґрунтованість.</i>	
<i>Виховна робота з учнями на уроці.</i>	

Загальний висновок про урок і його оцінювання

СПОСТЕРЕЖЕННЯ № 4
(САМОАНАЛІЗ) уроку фізичної культури)³

Дата _____ Хто проводить _____
 Клас _____ Тема уроку _____
 Мета уроку _____
 Завдання уроку _____

<i>Програма спостереження</i>	<i>Методичний аналіз заняття / коментарі</i>
1. Якою була Ваша структура уроку? Наскільки раціонально розподілено Вами час між окремими його частинами?	
2. Які методи навчання Ви використовували на уроці з молодшими школярами? Яка їх педагогічна доцільність?	
3. Чи досягнуті заплановані Вами мета і завдання уроку?	
4. Яка якість засвоєння учнями першого (1-2-3-4) класу навчального матеріалу? (обрати клас)	

³ Аналіз власного уроку

<p>5. Наскільки ефективно Ви спонукали усіх дітей до рухової активності? Як розвивались у них пізнавальні процеси: сприймання видів рухової активності, увага, пам'ять, уява, моторика?</p>	
<p>6. Які педагогічні способи і методичні прийоми Ви використовували для формування у дітей пізнавальних інтересів і мотивів?</p>	
<p>7. Чи використовувались на уроці колективні форми організації навчальної праці учнів _____ класу?</p>	
<p>8. Як забезпечувались позитивні емоції для формування інтересу дітей до ігрової діяльності? Як емоційність уроку впливала на працездатність і рухову активність дітей?</p>	
<p>9. Які загальні навчальні уміння і навички були ними здобуті або закріплені на уроці?</p>	
<p>10. На формування яких фізичних якостей молодших школярів були спрямовані види рухової активності?</p>	

СПОСТЕРЕЖЕННЯ 5

Дата _____ Клас _____ Урок _____

Кількість учнів _____

ППП вчителя _____

Тема тижня _____

Тема уроку: _____

Тип уроку _____

Завдання уроку _____

Мета

відвідування _____

№	ПРОГРАМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ	1	2	3	4
1. Організація освітньої діяльності					
1.1	Мобілізуючий початок уроку (організація учнів,)				
1.2	Підготовка освітнього середовища (відповідність спортивного інвентарю поставленим завданням уроку)				
1.3	Забезпечення дидактичним матеріалом				
1.4	Темп уроку, мова вчителя				
1.5	Гігієна фізичної праці (чергування навантаження)				

2. Формування предметної компетентності⁴

2.1	Змістова лінія « Базова рухова активність » (формування життєвонеобхідних рухових умінь і навичок)				
2.2	Змістова лінія « Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)» (опанування рухливих ігор та естафет, що задовольняє потребу в руховій активності та сприяє формуванню комунікативних здібностей).				
2.3	Змістова лінія « Турбота про стан здоров'я та безпеку » (формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності).				

3. Реалізація основних компонентів концепції «Нова Українська школа»

3.1	<p>Формування ключових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ спілкування державною мовою; інформаційно-цифрова компетентність; ✓ уміння вчитися; ✓ ініціативність і підприємливість; ✓ соціальна та громадянська компетентність; ✓ обізнаність та самовираження у сфері культури; ✓ екологічна грамотність і здорове життя. 				
3.2	Дотримання вчителем принципів партнерства:				

⁴ Змістова лінія за вибором, оцінка ставиться за 4-х бальною шкалою

3.3	Повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у відносинах; діалог-взаємодія-діалог, розподілене лідерство; соціальне партнерство				
3.4	постійне залучення дитини до спільної діяльності				
3.5	Дотримання принципів державного стандарту: визнання того, що кожна дитина талановита, цінність дитини, радість пізнання, розвиток вільної особистості				
3.6	Дотримання послідовності частин уроку та умов розвитку пізнавальних інтересів				
3.7	Забезпечення можливості здійснювати учнями вибір рухових дій, спортивного інвентарю				
3.8	Яким чином сформовані взаємозв'язки між навчальними предметами (освітніми галузями): тематична інтеграція; інтеграція навичок; інтеграція на ціннісно-смісловому рівні				
3.9	Використання технологій, методів, прийомів для розвитку критичного мислення, розв'язання проблем, діяльнісного підходу				
3.10	Усвідомлення учнями цілей навчання				
3.11	Щільність уроку. Результати досягнення мети				

Висновок, зауваження: _____

З аналізом уроку ознайомлений (методист): _____

Додаток Б

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ РОЗГОРНУТОГО ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ УРОКУ

План-конспект уроку для учнів 3 класу з використанням методу колового тренування

Тема: Спеціальна фізична підготовка

Мета: (предметні компетентності): розвиток основних фізичних якостей методом колового тренування та під час рухливих ігор

Завдання:

1. Формувати правильну поставу засобами ЗРВ з м'ячами.
2. Повторити правила безпеки життєдіяльності учнів під час виконання фізичних вправ у гімнастичній залі;
3. Сприяти розвитку сили, стрибучості, гнучкості, витривалості методом колового тренування ; спритності під час рухливої гри «Футбол павучків»;
4. Загальнокультурні компетентності: розвивати в учнів самооцінку, вміння самостійно працювати і долати труднощі.

Міжпредметні зв'язки: психологія, музика.

Час: 45 хвилин.

Місце проведення: спортивна зала.

Інвентар та обладнання: М'ячі (6), мати гімнастичні (3), гімнастичні стінки (2 шт.), скакалки (1 шт.), гімнастична лавка (1 шт.), магнітофон, секундомір, свисток, тестові завдання.

	Зміст уроку	Дозування навантаження	Організаційно-методичні вказівки
I.	Підготовча частина 15хв.		
1.	Шикування в дві шеренги, рапорт, привітання, повідомлення завдань уроку, інструктаж з БЖД	2хв.	Ознайомити з вимогами гігієни та техніки безпеки.
2.	Стройові вправи.	30с.	Повороти виконувати стрибком.
3.	Ходьба на місці.	15с.	Виконання вправи під музику.
4.	Біг на місці.	30с.	Виконання вправи під музику.
5.	Біг на місці з високим підніманням стегна.	20с.	Спина пряма, вправу виконувати енергійно.
6.	Ходьба на місці.	15с.	Виконуємо глибокий вдих і видих.
7.	Комплекс ЗРВ з м'ячем.	10хв.	Комплекс ЗРВ виконується в парах.
	В.п. – стоячи обличчям один до одного, м'яч у	6-8р.	Обидва партнери тримають м'яч.

	<p>прямих руках над головою: 1 – крок правою назад; 2 – в.п.; 3 – крок лівою назад; 4 – в.п.</p>		
	<p>В.п. – стоячи спиною один до одного на відстані кроку, м'яч у прямих руках попереду.</p>	6-8р.	<p>Повороти тулуба максимальні.</p>
	<p>1 – поворот тулуба праворуч (ліворуч), передача м'яча з рук у руки; 2 – поворот тулуба ліворуч(праворуч), передача м'яча з рук у руки.</p>		<p>Учні першої шеренги повертають тулуб праворуч, другої - ліворуч і навпаки.</p>
	<p>В.п. – стоячи спиною один до одного на відстані кроку. 1 – поворот тулуба праворуч, передача м'яча з рук у руки через середину; 2 – поворот тулуба ліворуч, передача м'яча з рук у руки через середину.</p>	6-8р.	<p>Слідкувати за рухами учнів. Повороти мають бути одночасними</p>
	<p>В.п. – стоячи спиною один до одного, ноги</p>	6-8р.	<p>Ноги в колінах не згинати.</p>

	<p>на ширині плеч, м'яч у прямих руках над головою.</p> <p>1 – нахил вперед, передати м'яч партнеру поміж ногами;</p> <p>2 – в.п.</p>		
	<p>В.п. – присід на правій, ліва в сторону, м'яч на підлогу, руки на м'ячі.</p> <p>1-2 – перенесення ваги тіла з правої на ліву і навпаки;</p>	6-8р.	Вправу виконувати в положенні присівши.
	<p>В.п. – стоячи спиною один до одного, взятись за руки, ноги на ширині плеч, м'яч між спинами.</p> <p>1-2 – присісти;</p> <p>3-4 – встати.</p>	6-8р.	Під час присіду опиратись на спину партнера.
	<p>В.п. – стоячи обличчям один до одного, м'яч на підлозі.</p> <p>1 – стрибок вперед;</p> <p>2 – стрибок назад;</p> <p>3 –</p> <p>стрибок праворуч;</p> <p>4 – стрибок ліворуч</p>	6-8р.	Стрибки виконувати енергійно.
II.	Основна частина 25хв.		

	<i>Сприяти розвитку фізичних якостей методом колового тренування.</i>		Слідкую за дотриманням правил БЖД на всіх станціях, правильністю виконання вправ та часом.
1.	Виконання завдань на станціях:	20хв.	Потоковий метод виконання. Після кожних 30сек. роботи - відпочинок 30 секунд
	<p>1 станція: В.п. – лежачи на спині, руки вздовж тулуба, набивний м'яч затиснутий між стопами. Перенесення м'яча прямими ногами за голову і навпаки;</p> <p>2 станція: В.п. – лежачи на животі, руки за голову. Піднімання і опускання тулуба; біг з високим підніманням стегна;</p>	<p>2х30с</p> <p>2х30с</p>	<p>Ноги в колінах не згинати.</p> <p>Необхідно прогинатись у поперековому відділі.</p> <p>Виконувати з максимальною швидкістю</p>
	<p>3 станція: В.п. – лежачи на спині, руки за голову, ноги зігнуті в колінах. Піднімання тулуба в сід;</p> <p>4 станція: Стрибки через скакалку на місці, відштовхуючись двома ногами;</p> <p>5 станція: В.п. – упор на брусах.</p>	<p>2х30с</p> <p>2х30с</p> <p>2х30с</p>	<p>Вправу виконувати з максимальною кількістю повторів.</p>

	<p>Згинання і розгинання рук в упорі на брусах (хл.); В.п. – у висі лежачи на низькій перекладині. Підтягування у висі лежачи (дівч.); 6 станція: В.п. – стоячи боком до гімнастичної стінки, рукою взятися за рейку на рівні пояса. Присідання на правій нозі, ліва вперед. Потім теж саме на лівій.</p>	2х30с.	Виконувати повний присід.
2.	Завдання на картках	2хв.	Завдання на картках учні виконують під час відпочинку між колами проходження станцій.
	<i>Сприяти розвитку спритності у рухливій грі «Футбол для навучків».</i>	5хв.	
3.	Гра: Учні розподіляються на дві команди і приймають положення, присівши в упорі, руки позаду. Перемагає команда, яка менше пропустить голів.		За свистком учителя учні починають грати у футбол в даному вихідному положенні, стараючись забити м'яч у ворота. М'яч можна передавати ногами і головою. З ауту м'яч у гру вводиться ногою.
III.	Заклучна частина 5хв.		

1.	Визначення рівня самооцінки: Учні самостійно оцінюють свою роботу на уроці, наклеюючи на плакаті чоловічків відповідного кольору.	2хв.	Червоний чоловічок – відмінна оцінка; Зелений – хороша оцінка; Чорний – задовільна оцінка. Завдання виконується під заспокійливу музику.
2. 3. 4. 5.	Шикування Підсумок уроку Домашнє завдання Організований вихід із спортзалу	1хв. 1хв. 1 хв.	Шикування в дві шеренги. Відзначити кращих учнів, а також проаналізувати самооцінку. Індивідуально; диференційовано По двоє на вихід із залу кроком руш1

Додаток G

ЗРАЗОК ЗАПИСУ КОМПЛЕКСУ ЗРВ БЕЗ ПРЕДМЕТІВ НА МІСЦІ.

Зміст навчального матеріалу	Дозування навантаження	Організаційно-методичні вказівки
ЗРВ без предметів на місці.		Вправи виконуються під музичний супровід, фронтально.
1. В. п. – о. с. 1 – руки до плечей 2 – руки в сторони 3 – руки в гору, оплеск, підняти на носки 4 – руки в сторони 5 – руки до плечей 6 – вихідне положення	8 – 10 р.	Слідкувати за чітким положенням рук.
2. В. п. – о. с. 1 – крок вправо, руки в сторони 2 – підняти на носки, руки в гору 3 – опуститись на повну ступню, руки в сторони 4 – В. п. 1 – 2 – 3 – 4 – те саме в іншу сторону	8 – 10 р.	Слідкувати за чітким положенням рук та ніг.
3. В. п. – стійка ноги	8 – 10 р.	Ноги в колінних суглобах

<p>нарізно, руки на пояс</p> <p>1 – нахил вправо, руки вгору, права нога на носок</p> <p>2 – В. п.</p> <p>3 – 4 – те саме в іншу сторону</p>		<p>не згинати, нахил виконувати з повною амплітудою.</p>
<p>4. В. п. – о. с.</p> <p>1 – крок правою вправо, нахил прогнувшись, руки в сторони</p> <p>2 – нахил</p> <p>3 – нахил прогнувшись, руки в сторону</p> <p>4 – вихідне положення</p> <p>1 – 2 – 3 – 4 – те саме в іншу сторону</p>	8 – 10 р.	<p>При нахилі слідкувати за горизонтальним положенням тулуба</p>
<p>5. В. п. – широка стійка ноги нарізно, руки на пояс;</p> <p>1 – нахил до правої;</p> <p>2 – до середини ліктями;</p> <p>3 – до лівої</p> <p>4 – В. п.</p>	8 – 10 р.	<p>Ноги в колінних суглобах не згинати.</p>
<p>6. В. п. – широка стійка ноги нарізно, руки в сторони</p> <p>1 – присід на правій, руки вперед</p> <p>2 – В. п.</p> <p>3 – 4 – те саме в іншу сторону</p>	8 – 10 р.	<p>Тулуб утримувати у вертикальному положенні, слідкувати за чітким положенням рук.</p>
<p>7. В. п. – о. с.</p> <p>1 – упор присівши</p> <p>2 – упор лежачи</p> <p>3 – зігнути руки</p> <p>4 – випрямити руки</p> <p>5 – упор присівши</p> <p>6 – В. п.</p>	8 – 10 р.	<p>В упорі лежачи не прогинатись.</p>
<p>8. В. п. – сід руки вгору</p> <p>1 – 2 – 3 – пружний нахил</p> <p>4 – В. п.</p>	8 – 10 р.	<p>Нахили виконувати з повною амплітудою.</p>
<p>9. В. п. – упор сидячи позаду</p> <p>1 – упор лежачи позаду, права</p>	8 – 10 р.	<p>Ноги в колінних суглобах не згинати.</p>

нога вперед 2 – В. п. 3 – упор лежачи позаду, ліва 4 – В. п.		
10. В. п. сід ноги нарізно, руки за голову 1 – нахил до правої 2 – В. п. 3 – нахил до лівої 4 – В. п. 1 – 2 – 3 – пружний нахил до середини. 4 – В. п.	8 – 10 р.	Ноги в колінних суглобах не згинати, нахили виконувати з повною амплітудою.
11. В.п. – упор сидячи позаду 1 – упор сидячи зігнувши ноги 2 – упор сидячи кутом 3 – упор сидячи зігнувши ноги 4 – В. п.	10 разів	За другим разом ноги на підлогу не класти.
12. В. п. – сід зігнувши ноги, руки за голову 1 – поворот вправо 2 – В. п. 3-4 – те саме в іншу сторону	8 – 10 разів	Під час виконання прогинатись у спині.
13. В. п. – о. с. 1 – стрибок, права на пояс 2 – стрибок, ліва на пояс 3 – стрибок, права до плеча 4 – стрибок, ліва до плеча 5 – стрибок, права вгору 6 – стрибок, ліва вгору 7 – 8 – два стрибки, два оплески 1 – стрибок, права до плеча 2 – стрибок, ліва до плеча 3 – стрибок, права на пояс 4 – стрибок, ліва на пояс 5 – стрибок, права вниз 6 – стрибок, ліва вниз	4 рази	Всі стрибки виконувати на носках у зімкнутій стійці і дотримуватись темпу виконання вправи.

(підпис) (ініціали, прізвище)

Керівник практики від коледжу _____ (_____)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Директор ЗЗСО № ____ м. Луцька _____ (_____)

(підпис) (ініціали,

прізвище)

МП «____» _____ 20__ року

Додаток I

**Типова освітня програма,
розроблена під керівництвом О. Я. Савченко**

1 клас

- Фізична культура, як сукупність різноманітних фізичних вправ, спрямованих на фізичний розвиток і зміцнення здоров'я людини.
- Терміни з предмета «фізична культура».
- Фізичні вправи – засіб формування правильної постави.
- Життєво важливі способи пересування людини.
- Культура рухів з елементами гімнастики: організовуючі вправи.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань.
- Вправи для опанування навичок володіння м'ячем.
- Вправи для оволодіння навичками стрибків.
- Вправи для розвитку фізичних якостей.
- Вправи для формування постави і профілактики плоскостопості.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань на лижах.
- Вправи для оволодіння навичками плавання.
- Правила безпечної поведінки на воді.
- Рухливі ігри та естафети.
- Правила безпечної поведінки в процесі рухової та змагальної діяльності.

2 клас

- Руховий режим дня молодшого школяра.
- Значення і правила виконання ранкової гігієнічної гімнастики, фізкультурної хвилинки та фізкультурної паузи.
- Рухова активність протягом дня.
- Фізичні вправи та їх вплив на формування фізичних якостей.
- Правила особистої гігієни молодшого школяра.
- Культура рухів з елементами гімнастики: організовуючі вправи.
- Вправи для опанування навичок володіння малим м'ячем.
- Вправи з великим м'ячем.
- Вправи для оволодіння навичками стрибків.

- Вправи для розвитку фізичних якостей.
- Вправи для формування постави і профілактики плоскостопості.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань на лижах.
- Вправи для оволодіння навичками плавання.
- Правила безпечної поведінки на воді.
- Рухливі ігри та естафети.
- Правила безпечної поведінки в процесі рухової та змагальної діяльності.

3 клас

- Рухова діяльність.
- Історія виникнення Олімпійських ігор, олімпійське гасло та символ Олімпійських ігор.
- Вплив фізичного стану на частоту серцевих скорочень, інших чинників на стан здоров'я дітей.
- Оцінка фізичного стану за частотою серцевих скорочень, диханням і самопочуттям перед фізичними навантаженнями.
- Культура рухів з елементами гімнастики: організовуючі вправи.
- Загальнорозвивальні вправи з предметами (малі м'ячі, скакалки) та без предметів.
- Фізичні вправи: присідання, нахили, виси та упори.
- Елементи акробатики.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань (ходьба, біг).
- Пересування танцювальними кроками.
- Лазіння різними способами по гімнастичній лаві, гімнастичній стінці.
- Лазіння по канату.
- Вправи для формування навичок володіння малим м'ячем.
- Вправи для формування навичок володіння великим м'ячем (елементи баскетболу).
- Елементи футболу.
- Гра в мінібаскетбол та мініфутбол.
- Вправи для оволодіння навичками стрибків.
- Стрибки у висоту з прямого розбігу способом «зігнувши ноги».
- Стрибки у довжину з місця і розбігу.
- Фізичні вправи для розвитку сили.
- Фізичні вправи для розвитку швидкості.
- Фізичні вправи для розвитку витривалості.
- Фізичні вправи для розвитку гнучкості.
- Фізичні вправи для розвитку координації.
- Фізичні вправи для формування постави і профілактики плоскостопості.
- Загальнорозвивальні вправи в русі.
- Вправи на координацію.
- Загальнорозвивальні вправи з предметами.
- Вправи для попередження плоскостопості.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань на лижах

(одночасне, безкрокове, поперемінне, двокрокове).

- Вправи для оволодіння навичками плавання.
- Ігрова та змагальна діяльність.
- Правила безпечної поведінки на воді.
- Рухливі ігри.
- Техніка і тактика спортивних ігор (баскетбол, футбол).
- Правила безпечної поведінки в процесі рухової, ігрової та змагальної діяльності.

4 клас

- Фізичне виховання в Запорізькій Січі.
- Роль фізичних вправ для розвитку кістково-м'язової, серцево-судинної та дихальної систем організму.
- Закономірності моделювання рухової діяльності.
- Культура рухів з елементами гімнастики: організовуючі вправи.
- **Загальнорозвивальні вправи в парах, з великими м'ячами, з обручами, з гантелями (вагою 500 г).**
- Фізичні вправи на низьких паралельних брусах.
- Елементи акробатики.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань (ходьба, біг).
- Танцювальні кроки.
- Лазіння по вертикальному та горизонтальному канату.
- Вправи для формування навичок володіння малим м'ячем.
- Вправи для формування навичок володіння великим м'ячем (елементи баскетболу).
- Елементи футболу.
- Елементи гандболу.
- Гра в мінібаскетбол, мініфутбол та мінігандбол.
- Стрибки зі скакалкою.
- Стрибки у висоту з розбігу способом «переступання».
- Стрибки у довжину з розбігу способом «зігнувши ноги».
- Фізичні вправи для розвитку сили.
- Фізичні вправи для розвитку швидкості.
- Фізичні вправи для розвитку витривалості.
- Фізичні вправи для розвитку гнучкості.
- Фізичні вправи для розвитку координації.
- Комплекси фізичних вправ на формування правильної постави та запобігання плоскостопості.
- Правила дотримання вимог щодо послідовності виконання вправ на формування правильної постави та запобігання плоскостопості.
- Вправи для оволодіння навичками пересувань на лижах (лижні ходи, спуски, підйоми, гальмування).
- Вправи для оволодіння навичками плавання.
- Правила безпечної поведінки на воді.
- Рухливі ігри.

- Техніка і тактика спортивних ігор (баскетбол, футбол, гандбол, волейбол).
- Правила безпечної поведінки в процесі рухової, ігрової та змагальної діяльності.

Додаток J

Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна

1–2 клас

1. Змістова лінія «Базова рухова активність».

- Основи знань з фізичної культури.
- Поняття про життєво важливі способи пересування людини.
- Значення ранкової гігієнічної гімнастики, фізкультурної хвилинки.
- Правила добору спортивного інвентарю та безпечної поведінки під час виконання життєво необхідних рухових умінь та навичок.

2. Змістова лінія «Ігрова та змагальна діяльність учнів».

- Основи знань із фізичної культури.
- Значення рухливих ігор для підвищення рухової активності школяра та оволодіння життєво необхідними руховими вміннями і навичками.
- Правила безпечної поведінки під час рухливих ігор та естафет.
- Ознайомлення з правилами рухливих ігор.
- Ознайомлення із зимовими та літніми видами спорту, досягненнями відомих українських спортсменів.
- Правила чесної гри, вміння вигравати і програвати з гідністю.

3. Змістова лінія «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

- Основи знань із фізичної культури: поняття про фізичну культуру, як сукупність фізичних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я.
- Фізичні вправи для формування постави, профілактики плоскостопості та відновлення організму.
- Ознаки втоми під час виконання фізичних навантажень та засоби її уникнення.
- Загартування, як засіб зміцнення здоров'я та покращення фізичного розвитку.

3–4 клас

1. Змістова лінія «Базова рухова активність».

- Підбір вправ для розминки.
- Поняття про види легкої атлетики та гімнастичного багатоборства.

- Ознайомлення з різними видами інвентарю та обладнання на заняттях з фізичної культури.
 - Загальне уявлення про Олімпійські ігри.
 - Значення досягнень відомих спортсменів на Олімпійських іграх та інших змаганнях для самовдосконалення.
2. Змістова лінія «Ігрова та змагальна діяльність учнів».
- Поняття про індивідуальні та командні види спорту та важливість дотримання правил чесної гри.
 - Значення народних, рухливих ігор, забав, елементів народних свят та обрядів для формування особистої фізичної культури.
 - Символи та ідеали олімпійського руху, ознайомлення із життєвим шляхом відомих спортсменів.
3. Змістова лінія «Піклування про стан здоров'я та безпеку».
- Елементарні способи регулювання фізичного навантаження.
 - Самоконтроль за показниками частоти серцевих скорочень.
 - Позитивні та негативні чинники, що впливають на стан здоров'я.
 - Роль різних видів загартовування для власного здоров'я.
 - Значення правил проведення гри для безпеки власної та інших.
 - Санітарно-гігієнічні вимоги для проведення занять та спортивного одягу.

Додаток К

Інклюзивне навчання у школі: кроки до успішного початку
([батькам](#), [вчителям](#), [директорам](#), [інклюзія](#), [НУШ](#), [освітнім управлінням](#))

ОБОВ'ЯЗКИ ВЧИТЕЛЯ ТА ЙОГО АСИСТЕНТА

Основну відповідальність за навчання дитини з ООП в інклюзивному класі має вчитель. Асистент вчителя не повинен перебирати на себе всі обов'язки, а лише робити з учителем те, що потрібно. Якщо дітей з ООП кілька, то, звісно, асистенту вчителя складно буде впоратися з усіма одночасно, тому в цьому можуть допомогти вчитель та інші фахівці команди супроводу.

Докладніше з функціями асистента вчителя можна ознайомитися в [листі МОН від 25 вересня 2012 року №1/9-675](#).

КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВІ ЗАНЯТТЯ

1. З 2018 року в закладах освіти, в яких організовано навчання для дітей з ООП в інклюзивних класах, для проведення корекційно-розвиткових занять, визначених ІПР, можна вводити додатково посади вчителів-дефектологів із розрахунку 18 годин на ставку, якщо в закладі є не менше 9-ти таких годин. Відповідні зміни до типових штатних нормативів внесені [наказом МОН від 1 лютого 2018 року №90](#). Ним також введено одну ставку асистента вчителя на один інклюзивний клас.
2. Питання корекційно-розвиткових занять прописано в Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах ([постанова Кабміну від 15 серпня 2011 року №872](#) зі змінами від 9 серпня

2017 року №588). У цьому документі вказується, що для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями встановлюється 3-5 корекційно-розвиткових занять на тиждень. Для дітей, які не бачать, не чують, з тяжкими порушеннями мовлення, розладами аутистичного спектра, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку тощо) – 5-8 корекційно-розвиткових занять.

3. Корекційно-розвиткові заняття можуть бути груповими або індивідуальними. Під час групових занять має бути 2-6 дітей. Тривалість групових занять – 35-40 хвилин. Тривалість індивідуальних занять 20-25 хвилин.
4. В індивідуальній програмі розвитку зазначається кількість годин та напрями корекційно-розвиткових занять, визначенні ІРЦ. Години корекційно-розвиткових занять не враховують під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження на учнів з ООП.
5. Якщо дитина пропустила багато навчальних днів із поважної причини, то для виконання освітньої програми можна прописувати індивідуальну освітню траєкторія (стаття 53 [закону “Про освіту”](#)). У такому разі можливо проводити корекційно-розвиткові заняття під час канікул, якщо це узгоджено з батьками. Організація інклюзивного освітнього процесу не має призводити до перевантаження учнів.
6. Починаючи новий навчальний рік, потрібно врахувати можливість дистанційного навчання і проговорити з батьками, як у разі дистанційного навчання проводити корекційно-розвиткові заняття.
7. Вчитель може проводити корекційно-розвиткові заняття для дитини з ООП. Якщо має кваліфікацію вчителя початкових класів, вихователя дошкільного закладу (якщо це садочок), вчителя-дефектолога, логопеда, вчителя-реабілітолога. Також мають право проводити корекційно-розвиткові заняття терапевт, лікар із лікувальної фізкультури, лікар спортивної медицини, практичний психолог, учитель із трудової адаптації та фахівець фізичної реабілітації.

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

Питання ІПР регулюють зміни до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах ([постанова Кабміну від 9 серпня 2017 року №588](#)).

Структура ІПР:

- інформація про період виконання;
- відомості про особливості розвитку учнів;
- наявний рівень знань і вмінь учня;
- додаткові освітні та соціальні потреби учня;
- психолого-педагогічна допомога;

- характеристика учня;
- навчальні предмети;
- адаптація;
- індивідуальний навчальний план;
- джерела інформації під час розроблення ІПР;
- узгодження ІПР;
- план консультування батьків;
- моніторинг стану розвитку учня та його навчальних досягнень.

Команда супроводу ухвалює рішення щодо адаптації або модифікації навчальної програми і прописує це в ІПР. За потреби цей документ можна змінювати, залежно від того, як буде просуватися робота з дитиною з ООП.

У розробленні цього документу мають брати участь батьки дитини, тому що їм треба розуміти, чому вона потребує ІПР, хто та які саме корекційно-розвиткові послуги буде надавати, яка тривалість цих занять.

Умови ефективності ІПР:

- містяться всі необхідні складники, які допоможуть адаптувати освітнє середовище до потреб дитини з ООП;
- довгострокові цілі й короткотермінові завдання чітко пов'язані між собою;
- використані рекомендації ІРЦ.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Індивідуальний навчальний план складають, якщо про це зазначено у витягу ІРЦ. У ньому вказується наявність або відсутність особливих освітніх потреб, рекомендована освітня програма, індивідуальний навчальний план. ІПН складає адміністратор закладу освіти (директор або його заступник із навчально-виховної роботи). Він робиться на основі типових освітніх програм в закладі освіти.

Звертаю увагу, що з типових освітніх програм закладів освіти потрібно взяти всі корекційні заняття, які є в планах, і вони мають бути такими ж, як у витягу ІРЦ.

Проте виникають багато запитань щодо інваріантного складника ІПН. Наприклад, якщо ми говоримо про дітей із затримкою психічного розвитку, то кількість годин інваріантного складника відрізняється від кількості годин у закладі загальної середньої освіти. Зокрема, іноземної мови для таких дітей потрібно 2 години, а клас вивчає 3. У такому разі дитина відвідує ту кількість занять, яка прописана в типовій освітній програмі спеціального закладу освіти, а “зайва” година використовується для корекційно-розвиткового заняття.

Також виникають питання щодо складання індивідуальних навчальних планів для дітей з інтелектуальними порушеннями. В учнів середньої школи є предмети фізики й хімії в побуті. Окрім того, клас вивчатиме трудове навчання раз на тиждень, а для дітей із порушенням інтелектуального розвитку рекомендується 8-10 годин, залежно від класу. Як вчинити в цьому випадку? На сьогодні, на жаль, немає механізму фінансування цих додаткових годин, у [постанові Кабміну від 14 лютого 2017 року №88](#) чітко вказано, що кошти

“інклюзивної” субвенції потрібно використовуватися тільки на корекційно-розвиткові заняття, а про уроки інваріантного складника нічого не сказано. Тож ми чекаємо рекомендацій МОН.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ З ООП

Дітей з ООП оцінюють за критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, але оцінювати потрібно за обсягом і характером матеріалу, визначеним ІПР. Найбільші відмінності в критеріях оцінювання – в учнів з інтелектуальними порушеннями, навчальні програми для них специфічні. Проте для них також потрібно застосовувати 12-бальне оцінювання.

Відповідно до [Порядку організації інклюзивного навчання в ЗЗСО](#), система оцінювання навчальних досягнень дітей з ООП має бути стимулювальною. Передусім, потрібно враховувати позитивну динаміку в змінах діяльності дитини, а не невдачі. Специфіка ще в тому, що більше уваги звертають не на кількісний показник, а на якісний. Часто для оцінювання й мотивації дітей використовують портфоліо. Наприклад, такий спосіб особливо ефективний, якщо дитина не розмовляє. Так ви будете бачите прогрес у розвитку дитини.

Часом учителі інклюзивних класів не розуміють, як дітей з ООП можна оцінювати за 12-бальною системою. Відповідь проста: рівні навчальних досягнень будуть однаковими – високий, достатній, середній, початковий, а критерії оцінювання учнів з типовим та з порушеним психо-фізичним розвитком будуть різними. Аби в класі не виникало суперечок та запитань, потрібно попередньо проговорити з батьками інших дітей та з самими дітьми, що ці діти оцінюються за своїми критеріями. Можливо, навіть прописати ці критерії й додати їх до ІПР. На сьогодні Коледж модернізації змісту освіти розробив [критерії оцінювання навчальних досягнень](#) учнів початкових класів із порушенням розвитку.

Оцінювання дітей з [дислексією і дисграфією](#). МОН у [листі від 5 серпня 2019 року № 1/9-498](#) (з часу виходу трансляції МОН [видало нові методичні рекомендації щодо навчання дітей з ООП – ред.](#)) рекомендує під час оцінювання навичок читання дітей із цими труднощами не враховувати помилки, пов’язані з порушеннями усного мовлення. Учитель повинен враховувати труднощі учня й етап корекційної роботи, на якому перебуває дитина, і не знижувати оцінку.

У тому ж листі є методичні рекомендації “Виявлення, подолання труднощів, опанування навички читання в учнів загальноосвітніх навчальних закладів”. Це [методичний посібник](#), який рекомендується вчителям логопедом, педагогічним працівникам, батькам.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Педагогічна практика (виробнича) у загальній школі: методичні рекомендації / упоряд. Т. О. Лоза, Д. В. Бермудес. Суми, 2020. 39 с.
2. Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 «Середня освіта (фізична культура)» денної та заочної форми навчання / В.Б. Базильчук. Хмельницький: ХНУ. 2022. 42 с.
3. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. 2024. URL: <https://ipc.in.ua/wp-content/uploads/2024/10/polozhennia-pro-praktynu-pidhoovku.pdf>
4. Практична підготовка вчителя фізичної культури в контексті концепції НУШ спеціальності 014.11.Середня освіта (Фізична культура): досвід організації : посібник / Уклад. : Н.Г.Денисенко, О.П.Митчик, О.Л.Дишко, Е.О.Косинський. Луцьк, 176 с.
5. Теорія і методика фізичного виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура): навч. посіб./ укладач В.А. Товт, І.І. Маріонда. Ужгород, 2022. 225 с.
6. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. URL: [https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna %20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf)
7. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас URL : [https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna %20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf).
8. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ, 2018. 240 с.

Додаткова:

1. Демченко В. В. Формування готовності до професійного самовдосконалення майбутніх учителів фізичної культури : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Кропивницький, 2018. 225 с.
2. Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Василевська Л.Й., Мудрик С.Б., Мороз М.С., Констанкевич В.П. Практична складова в системі підготовки майбутніх учителів фізичної культури (з досвіду роботи КЗВО «Луцький педагогічний коледж»). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні*

- проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. Вип 9 (169). С. 46-50. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.9\(169\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.9(169).09)
3. Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Василевська Л.Й., Табак Н.В. Організація ігрової діяльності в новій українській школі (на прикладі молодшого шкільного віку). *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 63. Том 1. С. 140-146.
 4. Дишко О. Л., Белікова Н.О., Косинський Е.О. Принцип наскрізної практичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в системі неперервної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2023. Вип. 66, том 1. С. 268-274. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-42>
 5. Дишко О. Л., Белікова Н.О., Косинський Е.О. Принцип наскрізної практичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в системі неперервної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2023. Вип. 66, том 1. С. 268-274.
 6. Дишко О. Л., Косинський Е. О., Кліш І.С., Табак Н. В., Мороз М.С. Проблеми практико-орієнтованої підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах НУШ. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 8(38). С. 1166-1177. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-1166-1177](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-1166-1177)
 7. Дудник Н. Роль педагогічної практики у формуванні професійних компетентностей майбутнього вчителя. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 16, 2017. С.129-135.
 8. Кліш І.С., Митчик О.П., Денисенко Н.Г., Дишко О. Л. Організація практики майбутніх учителів фізичної культури в контексті індивідуальних і командних видів спорту. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 8(48). С. 1983-1995. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-1983-1995](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-1983-1995)
 9. Косинський Е. О., Дишко О. Л., Митчик О. П., Мороз М.С. Вплив студентської педагогічної практики на формування мотивації учнів до занять фізичною культурою. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. Випуск № 7(48). С. 752-763. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7\(48\)-752-763](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7(48)-752-763)
 10. Носко Ю. М. Система професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до викладання фізичної культури на засадах креативно-оздоровчої педагогіки : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Чернігів, 2019.

11. Організація занять з фізичної культури учнів початкових класів : методичні настанови / уклад. О. Фролов, О. Голозубова. Балаклія, 2024. 45 с.

Інформаційні ресурси

1. Кращі практики впровадження інновацій на уроках фізичної культури. URL: https://www.youtube.com/watch?v=2Serw6L1DFo&list=PLsu_3IfXfLWxM-db1NQct4tZ6XgcYrr6O&index=15
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Цікава фізкультура в Новій українській школі. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=hV4KsGzp8ts>
4. Закон «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.-ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про загальну середню освіту». Постанова КМ № 87 від 21.02.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
- 6.
7. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/08/NewSchool_Presentationfinal_18-08-2017.pdf.
8. <https://nus.org.ua/2020/09/07/inklyuzyvne-navchannya-u-shkoli-kroky-do-uspishnogo-pochatku>